

Az Európai Unió Hivatalos Lapja

C 77 E

Magyar nyelvű kiadás

Tájékoztatások és közlemények

57. évfolyam
2014. március 15.Közléményszám

Tartalom

Oldal

III Előkészítő jogi aktusok

TANÁCS

2014/C 77 E/01

A Tanács 2/2014/EU álláspontja első olvasatban a munkavállalók mobilitásának a kiegészítő nyugdíj-jogosultságok megszerzésének és megtartásának javításával történő növelésére vonatkozó minimumkövetelményekről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadása céljából

A Tanács által 2014. február 17-én elfogadva ⁽¹⁾ 1

HU

⁽¹⁾ EGT-vonatkozású szöveg

III

(Előkészítő jogi aktusok)

TANÁCS

**A TANÁCS 2/2014/EU ÁLLÁSPONTJA ELSŐ OLVASATBAN A MUNKAVÁLLALÓK MOBILITÁSA-
SÁNAK A KIEGÉSZÍTŐ NYUGDÍJJOGOSULTSÁGOK MEGSZERZÉSÉNEK****és megtartásának javításával történő növelésére vonatkozó minimumkövetelményekről szóló
európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadása céljából****A Tanács által 2014. február 17-én elfogadva**

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2014/C 77 E/01)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 46. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A személyek szabad mozgása az Unió alapvető szabadságainak egyike. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 46. cikke értelmében az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően irányelvek formájában megállapítja azokat az intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a munkavállalóknak az EUMSZ 45. cikkében meghatározott szabad mozgása megvalósuljon. Az EUMSZ 45. cikkében meghatározott munkavállalók

szabad mozgása azt is jelenti, hogy - többek között - joguk van állásajánlatokat elfogadni és „a célból a tagállamok területén szabadon mozogni”. Ezen irányelv célja, hogy előmozdítsa a munkavállalói mobilitást a munkaviszonyhoz kapcsolódó kiegészítő nyugdíjrendszerek egyes szabályai által támasztott, a mobilitást korlátozó akadályok csökkentése révén.

- (2) A munkavállalók szociális védelmét a nyugdíj területén a törvény által előírt szociális biztonsági rendszerek biztosítják, amelyeket a munkaszerződéssel összefüggő, a tagállamokban egyre nagyobb számban előforduló kiegészítő nyugdíjrendszerek egészítenek ki.

- (3) Az Európai Parlament és a Tanács széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik az EUMSZ 46. cikkében meghatározott célkitűzés elérését legmegfelelőbben szolgáló intézkedések megválasztása tekintetében. A 1408/71/EGK tanácsi rendelet ⁽³⁾ és a 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ által létrehozott koordinációs rendszer, és különösen az összesítés területén alkalmazott szabályok nem vonatkoznak a kiegészítő nyugdíjrendszerekre – kivéve az említett rendeletek által jogszabályként meghatározott rendszereket (a fenti rendeletekben meghatározottak értelmében), vagy a valamely tagállam által a szóban forgó rendeletek alapján tett nyilatkozat tárgyát képező rendszereket.

⁽¹⁾ HL C 185., 2006.8.8., 37. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2007. június 20-i álláspontja (HL C 146. E, 2008.6.12., 217. o.) és a Tanács 2014. február 17-i álláspontja első olvasatban (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé). Az Európai Parlament ... -i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ A Tanács 1971. június 14-i 1408/71/EGK rendelete a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról (HL L 149., 1971.7.5., 2. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 29-i 883/2004/EK rendelete a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról (HL L 166., 2004.4.30., 1. o.).

- (4) A 98/49/EK tanácsi irányelv⁽¹⁾ az első olyan különleges intézkedés, amelynek célja javítani a munkavállalók szabad mozgáshoz való jogának a gyakorlását a kiegészítő nyugdíjrendszerek területén.
- (5) Ezen irányelv célja megkönnyíteni a munkavállalók tagállamok közötti mobilitását a kiegészítő nyugdíj jogosultságok megszerzésének és megtartásának javításával a kiegészítő nyugdíjrendszerek tagjai esetében.
- (6) Ezen irányelv nem alkalmazandó a kiegészítő nyugdíj jogosultságok megszerzésére és megtartására az egyazon tagállam területén mozgó munkavállalók esetében. A tagállamok mérlegelhetik, hogy nemzeti hatáskörükkel élve az ezen irányelv értelmében alkalmazandó szabályokat a nyugdíjrendszerek azon tagjaira is kiterjesztik, akik egyazon tagállamon belül munkaviszonyt változtatnak.
- (7) A tagállamok kérhetik, hogy a másik tagállamba átköltöző kilépő munkavállalók erről kiegészítő nyugdíjrendszereiket is értesítsék.
- (8) A kiegészítő nyugdíjrendszerek sajátos jellegét és jellemzőit, valamint a kiegészítő nyugdíjrendszerek közötti – a tagállamokon belüli és azok közötti – különbségeket figyelembe kell venni. Az új rendszerek létrehozását, a meglévő rendszerek fenntarthatóságát, valamint a nyugdíjrendszerek jelenlegi tagjainak elvárásait és jogait megfelelően védeni kell. Ezenkívül az irányelvnek különösen figyelembe kell vennie a szociális partnerek által a kiegészítő nyugdíjrendszerek megtervezésében és megvalósításában játszott szerepet.
- (9) Ezen irányelv nem kérdőjelezi meg a tagállamoknak a saját nyugdíjrendszereik megszervezésére vonatkozó jogát. A tagállamok továbbra is teljes felelősséggel tartoznak nyugdíjrendszereik megszervezéséért, és az irányelv nemzeti jogba való átültetésekor nem kötelesek kiegészítő nyugdíjrendszer felállításáról rendelkező jogszabályt bevezetni.
- (10) Ez az irányelv nem korlátozza a szociális partnerek autonómiáját azokban az esetekben, amelyekben azok feladata a nyugdíjrendszerek létrehozása és irányítása, feltéve, hogy képesek biztosítani az ezen irányelvben előírt eredményeket.
- (11) Az irányelv a nemzeti joggal és a joggyakorlattal összhangban létrehozott és kiegészítő nyugdíjat folyósító valamennyi munkavállalói kiegészítő nyugdíjrendszerre vonatkozik, mint például a csoportos biztosítási szerződésre, az egy vagy több rendszer vagy ágazat által létrehozott felosztó-kirovó nyugdíjrendszerre, a tőkefedezeti rendszerre vagy a vállalkozások nyugdíjtartalékán alapuló nyugdíjigérvény-rendszerre, vagy bármely egyéb kollektív vagy más hasonló rendszerre.
- (12) Ezen irányelv nem alkalmazandó azokra a kiegészítő nyugdíjrendszerekre, vagy adott esetben az ilyen rendszerek azon alszakaszaira, amelyeket már lezártak, és azok ennél fogva már nem fogadnak új tagokat, mert az új követelmények bevezetése indokolatlan terhet jelenthet az ilyen rendszerek számára.
- (13) Ezen irányelv nem vonatkozik a fizetéseképtelenség esetére garanciát nyújtó rendszerekre vagy a kártalanítási rendszerekre, amelyek nem a munkaviszonyhoz kapcsolódó kiegészítő nyugdíjrendszerek, és amelyek célja a munkavállaló nyugdíj jogosultságának védelme a munkáltató vagy a rendszer fizetéseképtelensége esetén. Hasonlóképpen, az irányelv nem vonatkozik a nemzeti tartalékalapokra.
- (14) Ezen irányelvet kizárólag azon kiegészítő nyugdíjrendszerekre kell alkalmazni, amelyek vonatkozásában az ellátás a munkaviszony alapján és a nyugdíjkorhatár eléréséhez vagy egyéb követelmények teljesítéséhez kapcsolódóan áll fenn, ahogyan azt a rendszer vagy a nemzeti jogszabályok meghatározzák. Ez az irányelv nem vonatkozik a munkaviszony alapján kötött nyugdíjrendszerekre kívüli személyi típusú nyugdíjrendszerekre. Abban az esetben, ha a kiegészítő nyugdíjrendszerekhez rokkantsági vagy túlélő hozzátartozói ellátások kapcsolódnak, ezen ellátásokra speciális szabályok lehetnek irányadók. Ez az irányelv nem érinti az ilyen speciális szabályokra vonatkozó hatályos nemzeti jogszabályokat, illetve kiegészítő nyugdíjrendszeri szabályokat.
- (15) Az olyan egyszeri kifizetés, mely nem kapcsolódik kiegészítő nyugdíjbiztosítás céljából befizetett járulékoszegekhez, és amelyet közvetlenül vagy közvetve a munkaviszony végén fizetik ki és kizárólag a munkáltató finanszírozza, ezen irányelv értelmében nem tekintendő kiegészítő nyugdíjnak.
- (16) Mivel számos tagállamban egyre nagyobb jelentőséggel bír az időskori életszínvonal biztosítására szolgáló kiegészítő nyugellátás, a munkavállalók tagállamok közötti mozgásának szabadságát korlátozó akadályok csökkentése érdekében javítani kell a nyugdíj jogosultságok megszerzésének és megtartásának feltételeit.
- (17) Az, hogy egyes kiegészítő nyugdíjrendszerekben a szerzett nyugdíj jogosultságokat el lehet veszteni, amennyiben a munkavállaló munkaviszonya még azt megelőzően véget ér, hogy a rendszer minimális díjfizetési időszakát (a továbbiakban: a nyugdíj jogosultság megszerzéséhez szükséges időszak) kitöltötte volna, illetve hogy a minimális korhatárt (a továbbiakban: a nyugdíj jogosultság megszerzéséhez szükséges életkor) elérte volna, megakadályozhatja a tagállamok között mozgó munkavállalókat abban, hogy adekvát nyugdíj jogosultságot szerezzenek. A nyugdíjrendszerek tagságához szükséges hosszú várakozási idő hasonló hatással bírhat. E feltételek ezért a munkavállalók mozgásának szabadságát gátló akadályoknak minősülnek. Ezzel szemben a tagsághoz szükséges minimális életkorra vonatkozó követelmények nem minősülnek a mozgás szabadságát gátló akadályoknak, és ezért azokkal ez az irányelv nem foglalkozik.

⁽¹⁾ A Tanács 1998. június 29-i 98/49/EK irányelve a Közösségen belül mozgó munkavállalók és önálló vállalkozók kiegészítő nyugdíjra való jogosultságának védelméről (HL L 209., 1998.7.25., 46. o.).

- (18) A nyugdíjjogosultság megszerzésének követelményei nem hasonlíthatók a nemzeti jogszabályok alapján vagy egyes kiegészítő nyugdíjrendszerek, különösen az egyénileg meghatározott járulékfizetési rendszerek szabályai alapján a kifizetési szakaszra vonatkozóan létrejött életjáradékra vonatkozó jogosultság megszerzésével kapcsolatban meghatározott egyéb feltételekhez. Például nem minősül nyugdíjjogosultság megszerzéséhez szükséges időszaknak az az aktív tagsági időszak, melyet egy tagnak a kiegészítő nyugdíjjogosultság megszerzését követően annak érdekében kell kitöltenie, hogy nyugdíját életjáradék vagy pénzösszeg formájában igényelje.
- (19) Amennyiben a munkaviszony még azelőtt megszűnik, hogy a kilépő munkavállaló szerzett nyugdíjjogosultságot halmozott volna fel és amennyiben a rendszer vagy a munkáltató viseli a befektetési kockázatot - különösen meghatározott járulékfizetési rendszerek esetében - a rendszernek minden esetben vissza kell térítenie a kilépő munkavállaló által befizetett nyugdíjjárulék összegeket. Amennyiben a munkaviszony még azelőtt megszűnik, hogy a kilépő munkavállaló szerzett nyugdíjjogosultságot halmozott volna fel és amennyiben a kilépő munkavállaló viseli a befektetési kockázatot - különösen meghatározott járulékfizetési rendszerek esetében - a rendszer visszatérítheti az ilyen járulékösszegekből származó befektetések értékét. Az érték több vagy kevesebb is lehet, mint a kilépő munkavállaló által befizetett járulékösszegek. Másik lehetőség az, hogy a rendszer visszatéríti a járulékok összegét.
- (20) A kilépő munkavállalónak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy szerzett nyugdíjjogosultságát nyugvó nyugdíjjogosultsággént abban a kiegészítő nyugdíjrendszerben hagyja, amelyben a nyugdíjjogosultságot szerezte. A nyugvó jogosultságok megtartása vonatkozásában az oltalmat egyenértékűnek kell tekinteni abban az esetben, ha - különösen meghatározott járulékfizetési rendszerek esetében - a kilépő munkavállalók számára lehetővé teszik szerzett nyugdíjjogosultságuk értékének egy olyan kiegészítő nyugdíjrendszerbe történő átvitelét, amely megfelel az ezen irányelvben meghatározott feltételeknek.
- (21) A nemzeti jogszabályokkal és joggyakorlattal összhangban biztosítani kell a nyugvó nyugdíjjogosultságok vagy azok értékének megőrzését. A jogosultságoknak a tag rendszerből történő kilépése idején meghatározott értékét a nemzeti jogszabályokkal és joggyakorlattal összhangban kell megállapítani. Az említett jogosultságok értékének kiigazítása esetében figyelembe kell venni a rendszer sajátosságait, a kilépett várományosok érdekeit, valamint a rendszerben maradó aktív tagok és a nyugdíjas ellátottak érdekeit.
- (22) Ezen irányelv a nyugvó nyugdíjjogosultságok tekintetében nem kötelez az aktív tagok jogainál kedvezőbb feltételek kialakítására.
- (23) Ha egy kilépő munkavállaló szerzett nyugdíjjogosultságának értéke nem haladja meg az érintett tagállam által megállapított alkalmazott küszöbértéket, valamint a nagyszámú alacsony értékű nyugvó nyugdíjjogosultság kezeléséből fakadó magas igazgatási költségek elkerülése érdekében a nyugdíjrendszerek számára lehetővé lehet tenni, hogy ezeket a szerzett jogosultságokat ne őrizzék meg, hanem a kilépő munkavállalónak kifizetett, a szerzett nyugdíjjogosultság értékével egyenértékű pénzösszeg kifizetésével váltsák fel. Adott esetben az átviteli értéket vagy a tőkefizetést a nemzeti jogrendszerrel és joggyakorlattal összhangban kell megállapítani. A tagállamok adott esetben a munkavállalók jövőbeli nyugellátásból származó jövedelmének adekvát mértékét figyelembe véve megállapítják az ezen kifizetésekre vonatkozó küszöbértéket.
- (24) Ezen irányelv nem rendelkezik a szerzett nyugdíjjogosultságok átviteléről. A munkavállalók tagállamok közötti szabad mozgásának megkönnyítése céljából azonban a tagállamoknak lehetőség szerint törekedniük kell a szerzett nyugdíjjogosultságok átvitelének fokozatos előmozdítására, különösen új kiegészítő nyugdíjrendszerek létrehozása esetén.
- (25) A 2003/41/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ sérelme nélkül a szabad mozgáshoz való jogukkal élő vagy élni kívánó aktív tagokat és kilépett várományosokat kérelmükre megfelelően tájékoztatni kell kiegészítő nyugdíjjogosultságaikról. Amennyiben a rendszerekhez túlélő hozzátartozói ellátások kapcsolódnak, a túlélő kedvezményezettek számára is ugyanúgy biztosítani kell a tájékoztatáshoz való jogot, mint a késleltetett ellátottak számára. A tagállamoknak lehetőséget kell adni arra, hogy kikössék, hogy a fenti tájékoztatást évente legfeljebb egyszer kell adni.
- (26) A kiegészítő nyugdíjrendszerek sokfélesége miatt az Uniónak az általános keretben elérendő célkitűzések megállapítására kell szorítkoznia, és ehhez az irányelv a megfelelő jogi eszköz.
- (27) Mivel az irányelv célját, nevezetesen a munkavállalók tagállamok közötti szabad mozgáshoz való joga gyakorlásának elősegítését a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az irányelv terjedelme és hatásai miatt e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az e cikkben megállapított arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2003/41/EK irányelve (2003. június 3.) a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézmények tevékenységéről és felügyeletéről (HL L 235., 2003.9.23., 10. o.).

- (28) Ezen irányelv minimális követelményeket állapít meg, lehetőséget adva a tagállamoknak, hogy kedvezőbb rendelkezéseket fogadjanak el vagy tartsanak fenn. Ezen irányelv végrehajtása nem indokolhatja az egyes tagállamokban fennálló helyzethez képest történő visszalépést.
- (29) A Bizottságnak az irányelv hatálybalépését követő naptól számított legfeljebb hat éven belül jelentést kell készítenie annak alkalmazásáról.
- (30) A kiegészítő nyugdíjrendszerek szervezésére vonatkozó nemzeti rendelkezések értelmében a tagállamok a kollektív szerződéseket érintő rendelkezések tekintetében, szociális partnereik együttes kérése esetén e partnerekre ruházhatják át ezen irányelv végrehajtását, feltéve hogy a tagállamok minden olyan szükséges rendelkezést meghoznak, amelyek segítségével bármikor biztosíthatják az irányelv által előírt eredményeket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Tárgy

Ezen irányelv célja azon szabályok meghatározása, amelyek megkönnyítik a munkavállalók tagállamok közötti szabad mozgáshoz való jogának gyakorlását a munkaviszonyhoz kapcsolódó kiegészítő nyugdíjrendszerek egyes szabályai által támasztott, a mobilitást korlátozó akadályok csökkentése révén.

2. cikk

Hatály

- (1) Ezt az irányelvet a 883/2004/EK rendelet által szabályozott rendszerek kivételével a kiegészítő nyugdíjrendszerekre kell alkalmazni.
- (2) Ez az irányelv azonban nem alkalmazandó a következőkre:
- a) olyan kiegészítő nyugdíjrendszerek, amelyek ezen irányelv hatálybalépésének időpontjában az új aktív tagok felvételét már befejezték és több új tagot nem vesznek fel;
- b) olyan kiegészítő nyugdíjrendszerek, amelyekre a nemzeti jogszabályok alapján eljáró hatóságok vagy igazságügyi hatóságok beavatkozását is magukba foglaló olyan intézkedések vonatkoznak, amelyek célja a kiegészítő nyugdíjrendszerek pénzügyi helyzetének megőrzése vagy helyreállítása, a felszámolási eljárásokat is beleértve. Ez a kizárás a beavatkozás lezárását követő időszakra nem terjed ki;
- c) a fizetéseképtelenség esetére garanciát nyújtó rendszerek, kártalanítási rendszerek és nemzeti tartalékalapok; és
- d) a munkavállaló részére a munkaviszony végén a munkavállaló által teljesített, nyugellátáshoz nem kapcsolódó egyszeri kifizetés.

(3) Ezen irányelv nem alkalmazható kiegészítő nyugdíjrendszerekhez kapcsolódó rokkantsági és/vagy túlélő hozzátartozói nyugdíjra, az 5. és 6. cikkben a túlélő hozzátartozói ellátásokkal kapcsolatos rendelkezések kivételével.

(4) Az irányelv kizárólag a 8. cikknek megfelelően történő áttüntetését követő munkaviszonyokra alkalmazandó.

(5) Ezen irányelv nem alkalmazandó a kiegészítő nyugdíjjogosultságok megszerzéséről és megtartásáról az egyazon tagállam területén mozgó munkavállalók esetében.

3. cikk

Fogalommeghatározások

Ezen irányelv alkalmazásában:

- a) „kiegészítő nyugdíj”: a nemzeti joggal és a joggyakorlattal összhangban létrehozott kiegészítő nyugdíjrendszer szabályai által meghatározott öregségi nyugdíj;
- b) „kiegészítő nyugdíjrendszer”: a nemzeti joggal és a joggyakorlattal összhangban létrehozott, munkaviszonyhoz kapcsolódó foglalkozási nyugdíjrendszer, amelynek célja kiegészítő nyugdíj folyósítása munkavállalóknak;
- c) „aktív tag”: olyan munkavállaló, akinek aktuális munkaviszonya a kiegészítő nyugdíjrendszer rendelkezéseivel összhangban kiegészítő nyugdíjjogosultságra való jogosultságot teremt vagy bármely szerzési követelmény teljesítése után ilyen jogosultságot fog teremteni;
- d) „várakozási időszak”: a nemzeti jogszabályok, egy kiegészítő nyugdíjrendszer szabályai, illetve a munkavállaló által megkövetelt munkaviszonyban eltöltött időszak, amely a munkavállalónak a rendszerben való tagságra való jogosultságához szükséges;
- e) „a nyugdíjjogosultság megszerzéséhez szükséges időszak”: a nemzeti jogszabályok által vagy egy kiegészítő nyugdíjrendszer szabályai által megkövetelt aktív tagsági időszak, amely a felhalmozott kiegészítő nyugdíjjogosultságokra való jogosultsághoz szükséges;
- f) „szerzett nyugdíjjogosultság”: valamely kiegészítő nyugdíjrendszer szabályai, illetve adott esetben a nemzeti jogszabályok értelmében a nyugdíjjogosultság megszerzésére vonatkozó követelmények teljesítése után szerzett, felhalmozott kiegészítő nyugdíjjogosultság;
- g) „kilépő munkavállaló”: az az aktív tag, akinek jelenlegi munkaviszonya a kiegészítő nyugdíjjogosultság megszerzésén kívüli egyéb okból megszűnik, és aki a tagállamok között mozog;

- h) „halasztott ellátott”: minden olyan egykori aktív tag, aki a kiegészítő nyugdíjrendszerben nyugdíjjogosultságot szerzett, és még nem részesül kiegészítő nyugdíjban az adott rendszertől;
- i) „nyugvó nyugdíjjogosultság”: a kilépett munkavállaló azon kiegészítő nyugdíjrendszerben szerzett és hagyott jogosultsága, amelyhez korábban tartozott, illetve amelyből kilépett;
- j) „nyugvó nyugdíjjogosultságok értéke”: a nemzeti jogszabályokkal és joggyakorlattal összhangban számított nyugdíjjogosultságok tőkeértéke.

4. cikk

A nyugdíjjogosultságok megszerzésének feltételei a kiegészítő nyugdíjrendszerekben

- (1) A tagállamok meghozzák az alábbiak biztosításához szükséges intézkedéseket:
- a) a nyugdíjjogosultság megszerzéséhez szükséges időszak vagy várakozási időszak, illetve a kettő egyidejű alkalmazása esetén a kilépő munkavállalók tekintetében az időszak összességében nem haladhatja meg a három évet;
- b) amennyiben a nyugdíjjogosultságok megszerzéséhez minimális korhatárt írnak elő, az a kilépő munkavállalók esetében nem haladhatja meg a 21 évet; és
- c) amennyiben a munkaviszony még azelőtt megszűnik, hogy a kilépő munkavállaló szerzett nyugdíjjogosultságot halmozott volna fel, a kiegészítő nyugdíjrendszer visszatéríti a kilépő munkavállaló által, vagy a nemzeti jogszabályokkal, illetve kollektív megállapodásokkal vagy szerződésekkel összhangban a kilépő munkavállaló nevében befizetett járulékösszegeket is, valamint – ha a befektetési kockázatot a kilépő munkavállaló viseli – az említett járulékösszegekből származó befektetések értékét.

(2) A tagállamoknak lehetőségük van arra, hogy engedélyezzék a szociális partnerek számára a kollektív szerződésekben eltérő rendelkezések meghatározását, amennyiben azok nem járnak kevésbé kedvező szintű védelemmel, és nem teremtenek akadályokat a munkavállalók szabad mozgása tekintetében.

5. cikk

A nyugvó nyugdíjjogosultságok megtartása

(1) A (3) és (4) bekezdésre figyelemmel a tagállamok elfogadják az annak biztosítása érdekében szükséges intézkedéseket, hogy a kilépő munkavállalók szerzett nyugdíjjogosultságai abban a kiegészítő nyugdíjrendszerben maradhassanak, amelyben megszerezték azokat. E jogosultságok kezdeti értékét a (2) bekezdés alkalmazásában abban az időpontban kell kiszámítani, amikor a kilépő munkavállaló aktuális munkaviszonya megszűnik.

(2) A tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket a nyugdíjrendszer jellegére vonatkozó szabályokra és gyakorlatra tekintettel annak biztosítása érdekében, hogy a kilépő munkavállalók és túlélő hozzátartozóik nyugvó nyugdíjjogosultságait vagy azok értékét az aktív tagok jogosultságainak értékével megegyezően vagy az aktuálisan kifizetett nyugellátások alakulásának megfelelően, vagy valamely más, méltányosnak tekinthető módon kezeljék, mint például:

- a) amennyiben a nyugdíjjogosultság a kiegészítő nyugdíjrendszerben nominális jogosultsággént kerül megszerzésre, a nyugvó nyugdíjjogosultságok névértékének biztosítása;
- b) amennyiben a halmozott nyugdíjjogosultság értéke idővel változik, a nyugvó nyugdíjjogosultságok értékének kiigazítása az alábbiak alkalmazása révén:

i. a kiegészítő nyugdíjrendszerbe integrált kamat, vagy

ii. a kiegészítő nyugdíjrendszerből származó tőkehozam;

vagy

c) a halmozott nyugdíjjogosultságok értékének például az inflációs ráta vagy a bérszintek szerinti kiigazítása esetén a nyugvó nyugdíjjogosultságok értékének ennek megfelelő – a nemzeti jog vagy a szociális partnerek megállapodásai által arányosan korlátozható – kiigazítása.

(3) A tagállamok lehetővé tehetik a kiegészítő nyugdíjrendszerek számára, hogy ne őrizzék meg a kilépő munkavállalók által szerzett nyugdíjjogosultságokat, hanem – amennyiben a szerzett nyugdíjjogosultságok értéke nem haladja meg az érintett tagállam által megállapított küszöbértéket – a szerzett nyugdíjjogosultságok értékének megfelelő összeget a kilépő munkavállaló – többek között az alkalmazandó díjakra vonatkozó – tájékoztatását és beleegyezését követően kifizessék annak részére. Az érintett tagállam értesíti a Bizottságot az alkalmazott küszöbértékekről.

(4) A tagállamoknak lehetőségük van arra, hogy engedélyezzék a szociális partnerek számára a kollektív szerződésekben eltérő rendelkezések meghatározását, amennyiben azok nem járnak kevésbé kedvező szintű védelemmel, és nem teremtenek akadályokat a munkavállalók szabad mozgása tekintetében.

6. cikk

Tájékoztatás

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a nyugdíjrendszer aktív tagjai kérelmükre tájékoztatást kaphassanak arról, hogy a munkaviszony megszűnése milyen következményekkel járna kiegészítő nyugdíjjogosultságaikra nézve.

Különösen az alábbiakra vonatkozóan kell tájékoztatást adni:

- a) a kiegészítő nyugdíjjogosultság megszerzésének feltételei és ezek alkalmazásának következményei a munkaviszony megszűnésekor;

b) szerzett jogosultságok értéke vagy a szerzett nyugdíjjogosultságok értékelése, amelyet a kérs időpontját megelőzően legfeljebb 12 hónappal végeztek; és

c) a nyugvó nyugdíjjogosultságok jövőbeli kezelésének feltételei;

Amennyiben a nyugdíjrendszer egy bizonyos összeg kifizetése révén lehetővé teszi a szerzett nyugdíjjogosultságokhoz való korai hozzáférést, a tájékoztatásnak tartalmaznia kell egy írásos nyilatkozatot is, mely a tagnak az adott összeg nyugdíjbiztosításba történő befektetését tanácsolja.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a késleltetett ellátottak kérésükre tájékoztatást kapjanak az alábbiakról:

a) nyugvó nyugdíjjogosultságok értéke vagy a nyugvó nyugdíjjogosultságok értékelése, amelyet a kérs időpontját megelőzően legfeljebb 12 hónappal végeztek, valamint

b) a nyugvó nyugdíjjogosultságok kezelésének feltételei.

(3) A kiegészítő nyugdíjrendszerekhez kapcsolódó túlélő hozzátartozói ellátások esetében a (2) bekezdésben említettek a túlélő hozzátartozókra érvényesek a túlélő hozzátartozói ellátások kifizetését illetően.

(4) A tájékoztatást világosan, írásban és ésszerű határidőn belül kell nyújtani. A tagállamok előírhatják, hogy ilyen tájékoztatást évente legfeljebb egyszer kell adni.

(5) Az ezen cikkben foglalt kötelezettségek a foglalkoztatói nyugellátást szolgáltató intézményeknek a 2003/41/EK irányelv 11. cikke alapján, az aktív tagok és a kilépett várományosok tájékoztatására vonatkozó kötelezettségei sérelme nélkül, azokon felül alkalmazandók.

7. cikk

Minimumkövetelmények és – csökkentést kizáró rendelkezés

(1) A tagállamok a munkavállalók kiegészítő nyugdíjjogosultságainak megszerzése és megtartása, a kilépő munkavállalók kiegészítő nyugdíjjogosultságainak megtartása, illetve az aktív tagok és a kilépett várományosok tájékoztatáshoz való joga vonatkozásában az ebben az irányelvben előírtakhoz képest kedvezőbb rendelkezéseket is elfogadhatnak és fenntarthatnak.

(2) Ezen irányelv átültetése semmilyen körülmények között nem indokolja, hogy a tagállamok a kiegészítő nyugdíjjogosultságok megszerzésére és megtartására vagy az aktív tagok vagy a kilépett várományosok tájékoztatáshoz való jogára vonatkozóan már meglévő jogokat csökkentsék.

8. cikk

Átültetés

(1) A tagállamoknak legkésőbb ... -ig (*) el kell fogadniuk az ezen irányelvnek való megfeleléshez szükséges törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, illetve biztosítaniuk kell, hogy a szociális partnerek megállapodás útján ezen időpontra bevezessék a szükséges rendelkezéseket. A tagállamok kötelesek megtenni azokat az ahhoz szükséges lépéseket, hogy az ezen irányelv által meghatározott eredményeket biztosíthassák. A tagállamok erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) Amikor a tagállamok elfogadják az (1) bekezdésben említett rendelkezéseket, azokban hivatkozni kell ezen irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. E hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

9. cikk

Jelentés

(1) A tagállamok az irányelv alkalmazásával kapcsolatban rendelkezésükre álló minden információt továbbítanak a Bizottságnak ... -ig (**).

(2) ... -ig (***) a Bizottság jelentést készít ezen irányelv alkalmazásáról az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság részére.

10. cikk

Hatálybalépés

Ez az irányelv az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetésének napját követő huszadik napon lép hatályba.

11. cikk

Címzettek

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt ...

az Európai Parlament részéről
az elnök

...

a Tanács részéről
az elnök

...

(*) HL: kérjük, illessze be a dátumot: 4 évvel ezen irányelv hatálybalépését követően.

(**) HL: kérjük, illessze be a dátumot: 5 évvel ezen irányelv hatálybalépését követően.

(***) HL: kérjük, illessze be a dátumot: 6 évvel ezen irányelv hatálybalépését követően.

A TANÁCS INDOKOLÁSA

I. BEVEZETÉS

A Bizottság 2005. október 20-án elfogadta a kiegészítő nyugdíjjogosultságok hordozhatóságának javításáról szóló irányelvre vonatkozó javaslatot.

Miután az Európai Parlament 2007. június 20-án elfogadta az első olvasatban kialakított véleményét ⁽¹⁾, a Bizottság módosított javaslatot fogadott el, amelyet 2007. október 15-én terjesztett elő ⁽²⁾. A Bizottság a módosított javaslatába beillesztette a Parlament több módosítását, valamint figyelembe vette a Tanács keretében folytatott megbeszélések eredményeit is. A módosított javaslat elsősorban a jogok megszerzésére és megtartására összpontosít, és az átvihetőség kérdésével nem foglalkozik.

A Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. április 20-án nyilvánított véleményét ⁽³⁾.

A Tanács 2013. június 20-án általános megközelítést alakított ki ⁽⁴⁾.

A társ-jogalkotók a nem hivatalos egyeztetéseket követően – a második olvasatban, minél előbb történő megállapodást célul kitűzve – 2013. november 26-án ideiglenes megállapodásra jutottak.

A Tanács 2013. december 16-án politikai megállapodást alakított ki az első olvasatbeli álláspontjára vonatkozóan ⁽⁵⁾.

II. CÉL

Az irányelvtervezet célja megkönnyíteni a munkavállalók tagállamok közötti mobilitását a kiegészítő nyugdíjjogosultságok megszerzésének és megtartásának javításával a kiegészítő nyugdíjrendszerek tagjai esetében.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBELI ÁLLÁSPONTJA FŐ VONÁSAINAK ELEMZÉSE

A. Eljárási keret

Az Európai Parlament és a Tanács a Bizottság módosított javaslata alapján tárgyalásokat folytatott annak érdekében, hogy megállapodást lehessen kötni a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjának fázisában („korai második olvasatbeli megállapodás”). A Tanács álláspontjának szövege tükrözi a két társ-jogalkotó között létrejött kompromisszumot.

B. A főbb kérdések összefoglalása

1. Jogalap

A Tanács első olvasatbeli álláspontjában foglalt kompromisszumos szövegben választott jogalap az EUMSZ 46. cikke.

2. A „kilépő munkavállaló” fogalom meghatározása (2. cikk, a 3. cikk g) pontja és a (6) preambulumbekkezdés)

A kompromisszumos szöveg értelmében az irányelvet alkalmazni kell a tagállamok között mozgó kilépő munkavállalókra, az egyazon tagállamon belül mozgó munkavállalókra azonban nem. A (6) preambulumbekkezdés azonban megjegyzi, hogy a tagállamok mérlegelhetik, hogy nemzeti hatáskörükkel élve az irányelv értelmében alkalmazandó szabályokat a nyugdíjrendszerek azon tagjaira is kiterjesztik, akik egyazon tagállamon belül munkaviszonyt változtatnak.

⁽¹⁾ 10933/07.

⁽²⁾ 13857/1/07 REV 1.

⁽³⁾ SOC/217.

⁽⁴⁾ 11459/13.

⁽⁵⁾ 17221/13 ADD 1.

A kompromisszumos szöveg ezenkívül rögzíti azt is, hogy az irányelv kizárólag a végrehajtását követő munkaviszonyokra alkalmazandó. Nem alkalmazandó a 883/2004/EK rendelet hatálya alá tartozó nyugdíjrendszerekre, valamint azokra a nyugdíjrendszerekre sem, amelyek új aktív tagokat már nem vesznek fel, illetve amelyekre olyan intézkedések vonatkoznak, mint például a felszámolási eljárások. Nem alkalmazandó továbbá a fizetéseképtelenség esetére garanciát nyújtó rendszerekre, a kártalanítási rendszerekre, a nemzeti tartalékalapokra, valamint a nyugellátáshoz nem kapcsolódó egyszeri kifizetésekre. Nem tartoznak az irányelv hatálya alá a rokkantsági nyugdíjak sem. Külön rendelkezések vonatkoznak a szerzett és nyugvó nyugdíjjogosultságok megtartása (5. cikk), illetve a tájékoztatás (6. cikk) tekintetében a túlélő hozzátartozói ellátásokra, amelyek egyébként ki vannak zárva az irányelv hatálya alól.

3. A nyugdíjjogosultságok védelme (4. és 5. cikk, (23) preambulumbekkezdés)

A Tanács első olvasatbeli álláspontjában foglalt kompromisszumos szöveg megerősíti a nyugdíjjogosultságok megszerzésére vonatkozó feltételeket abban az értelemben, hogy a nyugdíjjogosultság megszerzéséhez szükséges időszak és/vagy várakozási időszak alkalmazása esetén az említett időszak(ok) összességében nem haladhatja(ák) meg a három évet. A nyugdíjjogosultságok megszerzéséhez szükséges minimális korhatár nem haladhatja meg a 21 évet.

Ami a szerzett nyugdíjjogosultságok megtartását illeti, a kompromisszumos szöveg előírja, hogy a tagállamoknak nemzeti intézkedéseket kell hozniuk annak biztosítására, hogy a kilépő munkavállalók szerzett nyugdíjjogosultságai abban a kiegészítő nyugdíjrendszerben maradhassanak, amelyben megszerezték azokat. A nyugdíjrendszereknek azonban lehetőségük van arra is, hogy a kilépő munkavállaló – többek között az alkalmazandó díjakra vonatkozó – tájékoztatását és beleegyezését követően egy, a tagállam által megállapított küszöbértéket meg nem haladó tőkeösszeget fizessenek ki a munkavállaló számára. Amint ezt a (23) preambulumbekkezdés kifejti, e rendelkezés célja a nagyszámú alacsony értékű nyugvó nyugdíjjogosultság kezeléséből fakadó magas igazgatási költségek elkerülése; másrésről pedig a tagállamoknak a kifizetésekre vonatkozó küszöbérték megállapításakor figyelembe kell venniük a munkavállalók jövőbeli nyugellátásból származó jövedelmének adekvát mértékét.

A kompromisszumos szöveg előírja továbbá, hogy a kilépő munkavállalók és túlélő hozzátartozói nyugvó nyugdíjjogosultságait vagy azok értékét az aktív tagok jogosultságainak értékével megegyezően vagy az aktuálisan kifizetett nyugellátások alakulásának megfelelően kell kezelni, vagy a méltányos kezelést más eszközökkel kell biztosítani.

4. Tájékoztatás (6. cikk)

A kompromisszumos szöveg javítja továbbá az aktív tagok, a késleltetett ellátottak, valamint a túlélő hozzátartozók tájékoztatáshoz való jogait. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a nyugdíjrendszer aktív tagjai kérelmükre tájékoztatást kaphassanak arról, hogy a munkaviszony megszűnése milyen következményekkel járna a nyugdíjjogosultságaikra nézve. Amennyiben a nyugdíjrendszer egy bizonyos összeg kifizetése révén lehetővé teszi a szerzett nyugdíjjogosultságokhoz való korai hozzáférést, a tájékoztatásnak tartalmaznia kell egy írásos nyilatkozatot is, mely a tagnak az adott összeg nyugdíjbiztosításba történő befektetését tanácsolja.

A késleltetett ellátottaknak továbbá kérésre tájékoztatást kell kapniuk a nyugvó nyugdíjjogosultságaik értékére, valamint azok kezelésének feltételeire vonatkozóan. Az irányelv értelmében a túlélő hozzátartozóknak jogukban áll tájékoztatást kapni a kiegészítő nyugdíjrendszerekhez kapcsolódó túlélő hozzátartozói ellátások kifizetéséről is.

5. Átültetés a nemzeti jogba (8. cikk)

A kompromisszumos szöveg az elfogadás dátumától számított négyéves időszakot ír elő a nemzeti jogba való átültetésre vonatkozóan.

6. Jelentés (9. cikk)

A kompromisszumos szöveg a következő ütemezést írja elő a jelentéstételre vonatkozóan: a tagállamok az irányelv hatálybalépését követő öt éven belül jelentést tesznek a Bizottságnak az irányelv alkalmazásáról, a Bizottság pedig egy évvel később jelentést készít az irányelv alkalmazásáról az Európai Parlament, a Tanács és a Gazdasági és Szociális Bizottság részére.

IV. ÖSSZEGZÉS

A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja tükrözi a Tanács és az Európai Parlament közötti tárgyalások során – a Bizottság közreműködésével – kialakított kompromisszumot. Ezt a kompromisszumot az Európai Parlament Foglalkoztatási és Szociális Bizottságának (EMPL) elnöke az Állandó Képviselők Bizottsága elnökének írt levelében megerősítette (2013. december 9-i levél). Ebben a levélben az EMPL bizottság elnöke jelezte, hogy javasolni fogja az EMPL bizottság tagjainak és azt követően a plenáris ülés résztvevőinek, hogy a Tanács első olvasatban kialakított álláspontját – az intézményekben elvégzett jogász-nyelvészi ellenőrzést követően – a Parlament második olvasata során módosítás nélkül fogadják el.

Az EUR-Lex (<http://new.eur-lex.europa.eu>) közvetlen és ingyenes hozzáférést biztosít az Európai Unió jogához. Erről a honlapról elérhető az *Európai Unió Hivatalos Lapja*, valamint tartalmazza a szerződéseket, a jogszabályokat, a jogeseteket és az előkészítő dokumentumokat is.

További információt az Európai Unióról a <http://europa.eu> internetcímen találhat.

Az Európai Unió Kiadóhivatala
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU